

Nro. 37.

**A' FELS. AUSTR. CSASZÁR, ES AP. KIRÁLY,
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Majus 9-dik napján,
1809-ik éltendőben.

B é c s .

E' folyó Pünköst Hóldnapnak 3-ikán, mint a' Ke-
reszt feltalásának emlékezetes napján, a' Fels. Csá-
szárné és Királyné, mint a' Tsillagos vagy Keresztes
Dámáknak nagy vezérnéje és óltalmazója következen-
dő dámákat méltoztatott abba felvenni hegyelmessen,
úgy mint: Gr. Thisbaar Karolinát, született
Czernin Grófnét; Gr. Mnischech Ilonát,
szül. Lubomirska Herczeg Asszonyt; Gr. Er-
dödy Máriát szül. Aspremont-Baint Grófnét;
Gr. Nadasy Juliánát, szül. Schmidegg Gróf-
nét; Gr. Odonell Jozefinát, szül. Gaisruck
Grófnét; Bar. Bergh Margaréta Muzielt,
szül. de la Saulx asszonyt.

Tizen negyedik hadi Tudósítás a' Cs.
Kir. Ármádiától.

Minekutánna a' Nagy Ármádiának Aprilis 19 ik és 25 ik napjai közt való tsatazásairól, mellyekről még ekkorig tsak néhány tördelékek tétetődtek a' Publicum előtt, Eö Cs. Kir. Fő Herczégse Generalissimus K a r o l y t ó l mostanában környülállásos tudósítás jött, most már tellyes mivóltában közöl-
tetik az avval.

Cham mellett a' Katzenbergi fő hadi szálláson, Aprilis 25.ik napján, 1809: Az Iser folyóvizen való általköltözes után, a' mi ármádiánk a' Duna mellett Kehlheim felé marsirozott, rész szerént azért, hogy az első és második corpussal, mellyek már Neumarkig és Hemanig előre nyomúltak, magát szorosabban egyesithesse, rész szerént azért, hogy a' Marsal Davoust (Davu) vezerlése alatt Regensburg mellett öfzve gyült Gudin, Morand, Friand, és St. Hilaire Generálisok ofztály seregeiknek, és a' St. Sulpice, és d'Espagne két lovas ofztályaiknak, az Abensperg mellett táborozó három Bavarus Ofztály seregekkel való egyesüléseket az Abachi és Post-Saali szoros utakon meg nehezittse, 's meg akadályoztassa. Ezen feltétellel a' 3.ik és 4.ik corpus, az első tartalék corpussal, erőltetett marsirozás után, Aprilis 19 ik napján Kloster Ror mellett, öfzve vonatott, a' 5.ik corpusnak pedig meg parantsoltatott, hogy az Ármádiának Mosburgból Au és Mainburgon leendo előre való nyomulását bal szárnyán fedezze.

Aprilis 20-ikán a' 3 első corpust maga Eö Csász. Fő Herczégse Generalissimus Grofz Mufzon és Viehaufzenen kerefztül az ellenség ellen vezette,

a' ki Regensburg előtt, az Abachi és Eckmühli töltésekenn telepedette. A' Puchi és Hauseni tetők háta megett egy kémlelő ellenséges seregre bukkant az Ármádia, a' midőn az előjáró seregek öfzve tsaptak, a' többi colonnék, avagy tsapat seregek pedig marsútjokat tovább folytatták.

Marsal Davoust mingyárt észre vette azt a' veszedelmet, melly az ő Abachon keresztül vivő egyetlen egy egyesülő útját fenyegeti vala, és érzette annak szükséges voltát, hogy a' legnagyobb erőlködéssel is azt meg tartani igyekezzon, tehát egész erejével ellenünk jött, és közönséges lett a' verekedés. Mind a' két rész le irhatatlan vakmerőséggel viaskodott egész éjjelig egymással, és mind a' két részről való veszteség nagy volt. — Végtere Dinzingig nyomult előre a' jobb szárnya, ármádiánk bal szárnya ellen pedig minden erejét öfzve fzedte az ellenség, melly az ő egyesülését leg inkább fenyegette. Tisztek, katonák vitézi módon viselték magokat, a' Generálisok szüntelen seregeik előtt vóltak, F. M. L. Herczeg Hohenzollern és Generális Herczeg Lichtenstein Lajos magok elkapván a' Zászlókat, az öldöklő tűz között az erdőbe rohantak; de az ellenség is erőssen viaskodott maga megtartásáért 's azt rendkívül való áldozattétellel vette meg.

Az étzaka bé következett, a' negyik corpus a' tsatapiatzot megtartotta, de az Abachi tetökhöz nemjuthatott. Ezt az előmenetelt hafználta az ellenség, Regensburgban őrző sereget hagyott hátra és az ott lévő erdőknek 's tetőknek óltalma alatt a' mellyekenn való mozgásait őrizetre ki állított strázsák által szinlette, magát a' Duna mentében a'

Bavariai Ármádiával öfzve kaptsolta. E' napon mind két részről kevés hadi foglyok vitettek bé. — Azok, a' kik magokat ebben a' tsatában megkülönböztették, tsendesebb időben fognak emlittetni.

Aprilis 21-ikén reggel ismét hozzá fogott az Ármádia a' verekedéshez, a' tartalék sereg, az Eckmühlből Regensburgba vivő úton, az ellenséget hátul meg támadta, és ugyan ott a' 65-ik Fr. linea regementel a' fegyvert le tétette, a' mint már erről a' 7 ik hadi Tudósításban emlékezet tétettetett. — Sok szélllyel szóratott ellenséges katonák hozatnak bé, a' fogságba esteknek számok egynéhány ezerre ment. Az Abachi pontot még is bírta az ellenségnek utóljáró serege, nagy ármadiája pedig, melly az egész éjjelt a' Duna mentében lévő út mellett töltötte el, most már magát a' Bavarusokkal öfzve kaptsolván, ötödik ofztály seregünkre rohant, és azt Landshut mellett az Iser folyóvizen által nyomta. — A' hatodik ofztály sereg is kátrább vonta magát, de mivel a' melleleg lévő felettébb rosz utakon, a' mellyekenn, a' nagy esső miatt az ágyúkat allig lehetett el vinni, az ötödik ofztály sereget keveset segithette. Eö Császári Fő Herczegségének a' Generalissimusnak fő hadi szállása Eglofsheimba, Eckmühl, és Regensburg közt tétetett által, a' 3-ik és 4-ik ofztály sereg pedig a' rezerva Corpussal együtt Regensburgot és az ott való tetöket tartotta el foglalva, a' mellyekre a' verekedés napján az ellenség ki állitatott.

Napoleon Császár számos segítő seregekkel kiváltképpen lovassággal, és a' Würtenbergi 's Badeni seregekkel táborához érkeztén, az ő egyesült ármadiájának fő kórmányát kezére vette, Aprilis

22-ikén a' 3-ik osztály seregnek bal szárnyát, a' Langwarti és Leuendorfi vidékenn nagy elevenséggel megtámadta; egész éjelig tartott a' verekedés, de az ő reánk való rohanását a' mi vitéz seregeinknek álhatatos ellentállása hejába valóvá tette.

Az ellenséghez érkezett segítő seregek Generalissimus Eö Csász, Fő Herczogségét arra indították, hogy a' 2-ik osztály sereget a' Hemani vidékről, a' Duna tulsó partyára magához húzza, és noha harmad naptól fogva a' szüntelen való verekedés miatt, hadi seregeink ki sem pihenhettek magokat, és az el romlott utak miatt a' tábori eleség sem érhezhetett oda: mindazáltal még is használni akarván Eö Fő Herczogsége az Ármádiának álhatatos bátorságát, elvégzette, hogy Aprilis 23-ikán Peising és Dinsling közt egész erővel megtámadja az ellenséget, és ha lehet Abensbergig és Kloster Rohrig előre nyomúlhalson. Tehát most is ugyan a' vólt a' tsata piac, hanem mind a' két ellenséges ármádia változtatta a' maga fekvését.

Már mozdulásban vóltak a' tsapat-seregek, a' midőn Aprilis 22-ikén ismét meg támadta ármádiánknak balszárnyát az ellenség, 's egyfersmind 16. lovas regementel Schirlingen által az Eckmühli térségre nyomúlt. Az ellenségnek ezen mozgása a' mi colonnéinkat, a' bal szárnyában való kiterjedésre kényszerítette, és a' 3-ik osztály seregnek azt parancsolta Eö Csász. Fő Herczogsége, hogy vonnya magát hátrább egy kevéssé, ne hogy azt az ellenség meg kerüllye. Végbe is ment ez a' dolog, még pedig olly jó rendel, hogy a' mi gyalogságunkat semmi uton módon ki nemmozdithatta a' maga helyéből az ellenség, és tsak 5. órakor dél után ronthatt által a' mi sorainkon az ellenséges lovas seregek,

csak három könnyű szérű lovas regimentünket futamtathatta meg nagy számával. — Leg ottan négy vasas regimentet küldött Eö Csász. Fő Herczegsége segítségre; de olly sebessen és olly nagy erővel folytatta széréntségét az ellenség, hogy ezeket is hátrább nyomta, és Traublingig Regensburg felé üzte, melly miatt a' 3-ik osztály seregnek gyalogsága, melly már körül vólt véve, a' maga helyét el hagyni kényszerítettett.

A' bé következett éjjel Regensburg szomszédtságában a' Dunán hajóhidak készítették, azon város előtt az ármadia szorossan öfzve vonatott, és hogy annak a' Dunán való által menetele bátorságosabb lehessen, minden védelmező eszközök megtétettek. — Által is mentek hadi seregeink Aprilis 24-ik napján világos nappal az ellenség szeme láttára ártilleriainknak és lovas seregeinknek védelmezések alatt, a' kik négy egész óra alatt az ellenségnek minden megtámadását hátra verték, és előbre való nyomulását nagy bátorsággal még akadályoztatták. Tizenkét órakor az által menetel el végződött, a' hajóhidak el rontattak, és az ellenségnek megakadályoztatására néhány batallionok Regensburgba maradtak.

Frantzia General H e r v o a' tsatapiatzon maradt. — Réfzünkről L u s i g n a n Generálon 's a' két L i c h t e n s t e i n Herczegeken kívül, és R o h a n 's S c h n e l l e r Generálisok sebbe estek. Néhány batteriát el vesztettünk, a' mellyeknél vólt emberek és lovak agyon lövettek, és az ellenség lovasságának sebes előbre való nyomulása miatt, azokat mingyárt helyre állítani nem lehetett.

Hogy a' Regensburgban maradt batallionjainkat onnan az ellenség kiüzhesse, azon városta haubitza-

granatokkal lövöldözött, batallionjaink ugyan onnan este felé ki mentek, de azon városnak nagy része meg égett. Mi által érdemlette legyen ezt a' kegyetlen sorsot ez a' fzerentsétlen város, a' katona principiumokból megfejtteni nem lehet, hogy az ellenség üzését a' miéink egész estig akadályoztassák, a' hadi okosság kívánta, és el is értük ezt a' tzel. De mi indította legyen az ellenséget olly sok ártatlan familiáknak meg rontására, ötet ez eránt maga lelkiesmérete nyugtassa meg.

F. M. Lajtinant Chasteller a' Tyrolisi lakosoknak vitézségeket és áthatatosságokat felette magasztalván, Innsbruckból azt írja, hogy ök már is 8000 embert ejtettek az ellenség közzül fogásra, hogy a' mi forposztyaink (külső vigyázatjaink) Reutiig és Füssenig nyomultak előre, hogy egy seregünk az Etsi völgyekbe küldetett, és Kuffsteint szemén tartya.

Hartleben Konrád Adólf Pesti Könyváros Urnál, a' Vaczi utzában, a' Walthierer Úr házában, a' következő Könyvek adattattak ki:

REGULAMENTUMOK.

A' MAGYAR FELKELO NEMESSÉG'
LOVASSÁGÁNAK
SZÁMÁRA.

A' Felséges Csász. Kir. Örökös Fő-Hertzegnek és Nádor Ispánynak kegyelmes Rendelésébül.

Négy Darabban 1809. Kötve 4 fl. 54 xr.

Ezen négy Darabok egyenként a' következő Titulusok alatt az itt kitett árron árúltatnak:

A' Szolgálatot illető Szabások, az Al-Tifzteknek és Köz-Vitézeknek számára 1 fl. A' Tani-

tás' Regulamentuma 36 xr. A' Gyakorlás' Regula-
mentuma. 2 fl. 30 xr. A' Szolgálat' Regulamentu-
ma. 48 xr.

REGULAMENTUMOK.

A' MAGYAR FELKELO NEMESSÉG'
GYALOGSÁGÁNAK
SZÁMÁRA.

A' Felsőleges Csász. Kir. Örökös Fő-Hertzegnek és
Nádor Ispánynak kegyelmes Rendelésébül.

Három Darabban 1809. Kötve 3 fl. 36 xr.

Ezen három Darabok egyenként a' következő
Titulusok alatt az itt kitett árron árúztatnak.

A' Tanítás' Regulamentuma. 30 xr. A' Gya-
korlás' Regulamentuma 9 Réztáblákkal. 2 fl. 30 xr.
A' Szolgálat' Regulamentuma. 36 xr.

NB. Ezen Nemes Felkelő Seregnél felvett Kér-
désekbe, és Feleletekbe foglalt
Szabások a' Köz-Vitézeknek és Al-
Tiszteknek számára, már ez előtt Po-
sonyban kinyomtatódtak. Kötve, 30 xr.

A' Regulamentumok' bizonyos árrok, mind addig
meg-nem határozathattak, még az öfzveséggel
el-nem készült, következésképpen az előbbeni
szabott árra, meg fog változtattni.

H A Z A F I Ú I S Z Ó Z A T

A'

MAGYAR NEMESSÉGHEZ.

1809. Kötve 1 fl.